

Схема оцінювання тесту з української мови і літератури – 10 клас, 2026 р.

Тестові завдання	Правильні / можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
1. Спираючись на текст, дайте відповіді на кожне запитання одним складним реченням.	<p>А. Автор описує, як Олеся вирішує вийти заміж за кріпака, хоча для неї це означатиме необхідність самій піти в неволю.</p> <p>Б. Стара тітка дуже занепокоїлася долею племінниці, вона вмовляла, плакала, просила старіших чоловіків села зібрати раду, щоб врятувати сироту від погибелі в кріпацтві.</p> <p>В. Дівчину засмутили розсудливі поради односельців, однак вона наполягала на своєму: «що по тому, що буде вільний, коли не буде любий?».</p> <p align="right"><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 9 б.:</p> <p>2 б.– за кожну правильну, змістовну відповідь;</p> <p>1 б.– за неповну відповідь, яка частково розкриває питання;</p> <p>0 б. – за відповідь, яка суперечить змісту тексту, чи її відсутність</p> <p>+ 1 б. за кожне правильно побудоване складне речення.</p>
2. Які проблеми порушено в творі «Козачка»? Правильні відповіді обведіть кружечком.	<p>А. Втрата волі в ім'я кохання.</p> <p>В. Розлука між рідними людьми.</p> <p>Г. Знуцання кріпосників над кріпаками.</p>	<p>Усього 3 б.:</p> <p>по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p> <p>.</p>
3. До виділених слів з тексту самостійно доберіть і запишіть контекстуальні синоніми.	<p>Несподіване лихо – неждане (неочікуване, непередбачене).</p> <p>Жіночі примхи – забаганки (капризи, вередування, вибрики, дивацтва).</p> <p>Заклопотався сим випадком – стурбувався (перейнявся, занепокоївся, замислився).</p> <p>Сльози ринуть – течуть (ллються, заливають).</p> <p align="right"><i>(Можливі інші варіанти).</i></p>	<p>Усього 4 б.:</p> <p>по 1 б. за кожний правильно дібраний синонім.</p>
4. Що означають виділені стійкі	<p>1. Стійкий зворот <i>«рушники подавала»</i> означає, що, за українськими традиціями, героїня дала згоду на одруження і пов'язала рушниками</p>	<p>Усього 6 б:</p> <p>– по 2 б. за кожне правильне</p>

звороти в наведеному уривку? Дайте відповіді окремими реченнями.	<p>старостів.</p> <p>2. Фразеологізм «вдарилась об поли руками» означає горе, розпач, відчай, тобто що тітка розгубилася, коли почула несподівану новину, втратила самовладання і не знала, що робити далі.</p> <p>3. Односельці, відмовляючи дівчину від шлюбу з кріпаком, уживають фразеологізм «Лучче з мосту та в воду!», який передає їхнє переконання, що таке заміжжя прирікає її на безвихідь, відчай і тяжке життя в кріпацтві.</p> <p style="text-align: right;"><i>(Можливі інші варіанти).</i></p>	<p>тлумачення фразеологізму;</p> <p>по 1 б. за частково правильну відповідь;</p> <p>0 б. – за неправильну відповідь чи її відсутність.</p>
5. Запишіть слова, знявши ризик.	Садово-парковий, перекотиполе, відеоігри, жовтогарячий.	Усього 4 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.
6. Запишіть словосполучення в орудному відмінку.	<p>1. Глибока криниця – глибокою криницею.</p> <p>2. Перший чоловік – першим чоловіком.</p> <p>3. Велике нещастя – великим нещастям.</p> <p>4. Рідна мати – рідною матір'ю.</p>	Усього 4 б.: по 1б. за кожен правильну форму іменника в орудному відмінку.
7. Установіть відповідність між типом речення і прикладом.	1 – Б; 2 – А ; 3 – В; 4 – Г .	Усього 4 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.
8. Визначте речення, ускладнене звертанням (розділові знаки відсутні). Обведіть потрібну букву кружечком.	Б. Ти зважай на поклик серця, любий друже!	Усього 1 б. за умови правильної відповіді.
9. Відредагуйте речення.	1. Коли почули новину про сватання, у селі здійснюється гомін: зазвичай поступлива (лагідна, слухняна) Олеся вперто стояла на	Усього 6 б.: 2 б. – за кожне правильно

	<p>своєму. Чи: Почувши новину про сватання, селяни здійняли гомін: зазвичай поступлива (<i>лагідна, слухняна</i>) Олеся вперто стояла на своєму.</p> <p>2. Олеся дуже болісно реагує на слова односельців і намагається зіставляти їх із власними почуттями.</p> <p>3. Доказом моєї думки слугуватиме біографія Марка Вовчка. (<i>Можливі інші варіанти</i>).</p>	<p>відредагзоване речення; 1 б. – за частково правильну відповідь; 0 б. – за неправильну відповідь чи її відсутність.</p>
10. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.	<p>Треба синів на чужину зряжати. Чи вернуться вони стару неньку поховати, чи,¹ може, як їх батенько, самі там поляжуть,² що й голівки ніхто не оплаче! А може, зледащать її діточки,³ її соколи ясні, що тепер виряджає хороших, добрих і щирих,⁴ а доведеться, може, таких побачити, що бодай не діждати нікому! Хто на розум добрий навчить? А тут ще недостатки та нужда гіркая,⁵ що ні з чим і вирядити:⁶ ні сорочки, ні одешинки годящої. Що було, останнє яке добро, ⁷ продала, діток наділила і на смерть собі нічого не оставила.</p> <p>Востаннє спочили сини, а вона пильнує, а вона пильнує цілу ніч над ними,⁸ тихо та гірко плачучи. Останню нічку ночують!</p>	<p>Усього 8 б.: по 1 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.</p>
11. На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери, апостроф, розкрийте дужки.	<p>Марія Вілінська, Марія Маркович, Марко Вовчок, Марія Лобач-Жученко. Скільки образів, таких суперечливих, – в одній жінці, яка справляла незабутнє враження! У ній сходилися лід і полум'я, щирість і кокетування, пристрасть і вміння безжалісно відмовляти. Такі жінки рідко бувають щасливими – сама їхня природа повстає проти спокійного затишку, бо їхня стихія – океан, штормовий і безмежний....</p> <p>Ця жінка викликала різні почуття – від захоплених відгуків до відкритої ненависті. І говорили про неї – то піднесено-витончено, то брутально-осудливо. Це все – на емоційному рівні. Але вона була</p>	<p>Усього 8 б.: по 1 б. за кожну правильно вставлену букву, знак, розкриті дужки.</p>

	<p>такою, якою була, – набагато складнішою і в чомусь простішою за ті суперечливі оцінки. Світ порочний саме тому, що в ньому так хибно та легко судять і пересуджують.</p> <p>(З інтернету).</p>	
<p>12. Напишіть листа до одного з улюблених героїв твору, який ви вивчали в 10-му класі (8–10 речень), вживши два вставних слова чи словосполучення.</p>		<p>Усього 11 б.:</p> <p>а) 3 б. – за дотримання структури і особливостей написання листа: наявність привітання, звертання, ширість спілкування, наявність емоційної лексики, слова прощання; 2 б. – за незначні порушення у дотриманні структури листа; 1 б. – значні порушення; 0 б. – невідповідність типу тексту;</p> <p>б) 3 б. – за змістовність тексту листа; 2 б. – незначні недоліки, суперечності в тексті листа; 1 б. – значні недоліки і суперечності; 0 б. – повна невідповідність чи відсутність виконаного завдання;</p> <p>в) за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення; 2 б. – за незначні порушення і</p>

		<p>відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення.</p> <p>2) 2 б. – за вживання двох вставних слів чи словосполучень; 1 б. – за вживання одного вставного слова чи словосполучення; 0 б. – за відсутність вставного слова чи словосполучення.</p>
<p>13. Іван Франко вважав: «Любов не залежить від нашої волі, приходить без нашої заслуги, зникає без нашої вини».</p> <p>Розкрийте своє розуміння цих слів у вигляді твору-роздуму, наведіть приклади з літератури. На користь Ваших</p>		<p>Усього 12 б.: а) за відповідність змісту твору темі: 3 б. – за повну відповідність змісту; 2 б. – за незначні відхилення від теми; 1 б. – за значні відхилення в змісті; 0 б. – за невідповідність змісту твору; б) за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення;</p>

<p><i>міркувань наведіть три аргументи (10-12 речень).</i></p>		<p>2 б. – за незначні порушення і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; в) 3 б. за аргументованість викладу: 3 б. – за наявність трьох аргументів; 2 б. – за наявність двох аргументів; 1 б. – за наявність одного аргументу; 0 б. – відсутність аргументів. г) 3 б. за композиційну стрункість і стильову єдність тексту: 3 б. – за струнку, логічно побудовану композицію і стильову єдність тексту; 2 б. – за часткове порушення композиції і стильової єдності відповіді; 1 б. – за суттєві порушення; 0 б. – за повну відсутність композиційної стрункості і стильової єдності відповіді чи її відсутність.</p>
<p>14. Чому українці шанують хліб і які звичаї з ним</p>	<p>Українці шанують хліб, бо з давніх часів він був основою життя і добробуту, тому ставитися до нього недбало вважалося гріхом.</p>	<p>Усього 5 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>

<p><i>пов'язані? Дайте відповідь на запитання 5-ма поширеними реченнями.</i></p>	<p>Хліб символізує життя, достаток, гостинність і повагу до людської праці. Хлібом-сіллю зустрічають гостей на знак пошани й щирості, на весілля випікають коровай – обрядовий хліб, що символізує щастя і достаток молодої сім'ї. На свята, зокрема на Великдень, хліб – паску – освячують у церкві, а в дорогу його брали як оберіг.</p> <p>Отже, хліб для українців – це не просто їжа, а священний символ життя, праці та народних традицій.</p>	
<p>15. Поясніть вислів «Без верби і калини нема України». Відповідь оформіть у 5-и поширених реченнях.</p>	<p>Вислів «Без верби і калини нема України» підкреслює глибокий зв'язок українського народу з рідною землею.</p> <p>Верба і калина є не просто рослинами, а важливими символами. Верба уособлює життя, відродження та витривалість; освячені у Вербну неділю вербові гілочки зберігають у домі для захисту від зла і хвороб. Червоні ягоди калини символізують красу, молодість, дівочість і саму Україну.</p> <p>Верба і калина часто згадуються в народних піснях, легендах і обрядах, і без них неможливо уявити українську культуру та духовність.</p>	<p>Усього 5 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
		<p>Примітка: за орфографічну, пунктуаційну грамотність, за граматичне і стильове оформлення роботи до всіх попередніх балів додається: усього 10 балів: 10 б. – 0-1 помилка; 9 б. – якщо допущено 2-3 помилки; 8 б. – якщо допущено 4-5 помилок; 7 б. – якщо допущено 6-7 помилок; 6 б. – якщо допущено 8-9 помилок;</p>

		5 б. – якщо допущено 9-10 помилок; 4 б. – якщо допущено 11-12 помилок. Якщо в роботі допущено більше 12 помилок, балів за грамотність не додається.
--	--	--

Усього: 90 +10 = 100 балів.